

СОВЕТ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ И НАДЗОР НА РЕВИЗИЈАТА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
KËNIMI LI PËR AVANSIM DHE MBIKËQYRJE TË REVIZIONIT
NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SE VERIUT

Бр. 01-280/1

26.09 20. 22 год.

СТРАТЕШКИ ПЛАН

НА СОВЕТОТ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ И НАДЗОР
НА РЕВИЗИЈАТА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
2023 - 2025 година

Скопје, септември 2022 година

АКРОНИМИ – КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ

Совет -	Совет за унапредување и надзор на ревизијата на Република Северна Македонија
ИОРПСМ -	Институт на овластени ревизори на Република Северна Македонија
НБРСМ -	Народна Банка на Република Северна Македонија
АСО -	Агенција за супервизија на осигурување
КХВРСМ -	Комисија за хартии од вредност на Република Северна Македонија
ЕК -	Европска комисија
ЕУ -	Европската унија
ЗР -	Закон за ревизија
МСР -	Меѓународни стандарди за ревизија
МСС -	Меѓународни стандарди за сметководство
МСФИ -	Меѓународни стандарди за финансиско известување
ИФИАР -	Меѓународен форум на независни регулатори на ревизија
ЦРПСМ -	Централен регистар на Република Северна Македонија
AML/CFT	Спречување на перење на пари/ борба против финансирање на тероризам

СОДРЖИНА

1. Вовед	4
2. Што претставува Стратешкиот план на Советот	5
3. Мисија и визија на Советот	5
4. Анализа на постојната состојба	7
5. Стратешки приоритети во период 2023 - 2025 година	8
5.1. Усогласување на Законот за ревизија со ЕУ директивата и регулативата за ревизија.....	8
5.2. Унапредување и развој на ревизорската професија преку воспоставување на систем на контрола на примена на стандардите за ревизија	10
5.3. Унапредување на институционална соработка на национално и меѓународно ниво.....	11
5.4. Институционално зајакнување на Советот	12
6. Институционална соработка	12
7. Следење и оценка на Стратешкиот план	13

1. Вовед

Стратешки план е документ кој се донесува врз основа на мисијата, визијата и организациските принципи и вредности на Советот за унапредување и надзор на ревизијата на Република Северна Македонија (Советот) и ги содржи основните стратешки цели за работа во периодот од 2023-2025 година, како самостојно и независно регулаторно тело со сопствен буџет, со јавни овластувања а согласно на Меѓународните стандарди но и со соодветни надлежности да може да врши контрола и надзор на комерцијалната ревизијата.

Овој стратешки план е изработен врз база на темелна анализа на состојбите, при што се вршени компарации со поставеноста на надзорот на ревизијата во повеќе европски земји и се користени нивните искуства.

Во предметниот период се предвидени активности од страна на Советот во соработка со сите засегнати страни, чија крајна цел е градење на ревизорски систем во државата кој ќе биде усогласен со меѓународните стандарди и ќе осигура зголемен квалитет на ревизиите, запазување на принципите на законитост, јавност и транспарентност и зголемување на степенот на доверба кај инвеститорите и подобрување на бизнис климата во државата.

Во периодот на спроведување на стратешкиот план, се очекува донесување на новиот Закон за ревизија, а со цел прецизно дефинирање на надлежностите на Советот и неговата одговорности неговата практична имплементација, по што ќе следат серија на активности насочени за помош на субјектите, како и за зајакнување на надзорот во однос на неговата примена. Појдовна точка ќе биде изработката на Методологија за спроведување на независен јавен надзор на ревизорските ангажмани кај правните лица од јавен интерес која ќе ги постави начелата како Советот ќе ги исцрпува своите законски надлежности.

Со новиот закон за ревизија е потребно зајакнување на административни, материјални и технички капацитети на Советот и каде една од клучните измени ќе се однесува на воведување на одржлив систем на финансирање на надлежностите на Советот и делумно трансферирање на контрола на квалитетот од Институтот за овластени ревизори во Советот, како регулатор на ревизорска професија

За реализација на споменатите цели и низ подобрување на соработката помеѓу Советот и Институтот на овластени ревизори на Република Северна Македонија и усогласувањето на системот за контрола на квалитетот со Директивата за ревизија на ЕУ и со неа поврзаната Регулатива, потребно е донесување и спроведување на подзаконски акти како и серија активности преку кои ќе се гарантира нивната реализација, а се очекуваат позитивните ефекти од предвидените и очекуваните резултати.

2. Што претставува Стратешкиот план на Советот

Стратешки план на Советот за периодот од 2023 до 2025 година, претставува структуриран документ, во кој се наведени главните карактеристики на Советот, како што се мисија, визија, надлежности, организациските вредности и приоритети на институцијата согласно Законот за ревизија и го опфаќа клучниот предизвик на Советот и неговите стратешки цели и мерки кои треба да ги оствари во следните три години.

Еден од приоритетите е и активно партиципирање во скрининг процесот во рамките на преговорите со Европската унија во тнр. Поглавје 6 – право на трговски друштва како и во делот од Работната група за Реформа во јавна администрација и Јавните финансии,

Овој стратешки план претставува водич за членовите на Советот и вработените во стручната служба на Советот во однос на исполнување на нивните задачи и обврски. Стратешкиот план на Советот се донесува со цел да се олеснат и забрзаат процесите на донесување на краткорочни одлуки, а со секојдневните активности на најдобар начин ќе се придонесува кон остварување на долгорочните цели на Советот.

Стратешки план се ревидира секоја година и претставува основа при изготвување на Програмата за работа на Советот за наредните три години.

3. Мисија и визија на Советот

Мисијата на Советот е унапредување, поттикнување и придржување кон високите професионални стандарди преку вршење независен јавен надзор на ревизијата, подготовка на стручни анализи, препораки, советувања, за да се зголеми довербата и транспарентноста на податоците и информациите во финансиските извештаи на деловните субјекти и за да влијае кон подобрување на целокупната деловна клима во Република Северна Македонија.

Визијата на Советот е да ја зголеми и оправда довербата за способност во спроведување на законските надлежности односно, да се воспостави функционален систем за ревизија, а Советот да биде препознаен како професионална и транспарентна институција со силни капацитети, вреднувана согласно меѓународните практики и стандарди, со што ќе се овозможи значаен придонес за стабилност и развој на пазарот за ревизија и заштита на јавниот интерес при вршење на ревизија во државата.

Вредностите придонесуваат кон постигнување и остварување на мисијата на Советот бидејќи дека таа се остварува преку јакнење на внатрешната организација и зголемувањето на ефикасноста и ефикасноста во работењето.

За целосно остварување на својата мисија, во следниот период, Советот е потребно да ги реализира следните организациски принципи и вредности

Одговорност – Советот е потребно да реагира на брз и разбирлив начин, доследно да ги реализира мисијата и целите и да промовира интегритет на пазарот на ревизијата;

Квалитет – остварувањето на целите на Советот, очекувањата на вработените, клиентите и корисниците на услугите на Советот, преку постојано подобрување на стандардите во работењето;

Совесност – во спроведување на своите активности Советот се раководи од највисоките етички стандарди во комуницирањето и соработката на сите учесници;

Транспарентност – пласирање квалитетни информации за пазарот на ревизија, навремено и отворено информирање на јавноста, истовремено почитувајќи ја тајноста и доверливоста на личните и деловните податоци;

Ефикасност – навремено постапување по барања доставени до Советот;

Отчетност – навремено изготвување и усвојување на финансискиот план, финансиски извештаи на Советот, годишниот извештај за работењето на Советот и годишниот извештај за состојбата на пазарот на ревизија;

Грижа за човечкиот капитал – унапредување и објективно вреднување на вештините, знаењето, времето и вложениот труд на вработените, обезбедување синергија и култура на споделување на знаењето и тимската работа.

4. Анализа на постојната состојба

Анализа на внатрешната состојба и на надворешното опкружување

Со цел јасно и објективно согледување на објективната моментална состојба на Советот, беше изработена SWOT анализа од тимот на институцијата. Спроведената анализа на внатрешните состојби, односно силните и слабите страни на Советот, како и спроведената анализа на надворешните фактори кои влијаат на работењето на Советот, односно можностите и заканите, ги даде следните резултати:

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none">➤ Висока посветеност и ентузијазам на вработените и членовите на Советот➤ Советот има воспоставено одлична соработка со сите засегнати страни➤ Транспарентност и објективност во работењето.➤ Одлична организираност на тимот, навременост во извршувањето на задачите и ефективност во работата➤ Има развиени процедури за работи во одделенијата на Советот	<ul style="list-style-type: none">➤ Нема воспоставен систем за надзор и контрола на спроведените ревизии➤ Нема вработено овластени ревизори во стручната служба➤ Недоволна видливост и препознатливост на Советот во јавноста➤ Недоволна обученост на дел на вработените во стручната служба на Советот за изработка и менаџирање на предлог проекти➤ Недоволни финансиски средства за тековно работење➤ Недоволна соработка со слични институции од соседните и од земјите од ЕУ.➤ Ниски примања на вработените што дестимулативно влијае во извршување на работните задачи.
МОЖНОСТИ	ЗАКАНИ
<ul style="list-style-type: none">➤ Има интерес од страна на меѓународни институции за соработка со Советот.➤ Постои интерес од страна на донаторите за соработка со Советот.➤ Постои интерес за соработка од страна на државните институции.	<ul style="list-style-type: none">➤ Законот за ревизија не е усогласен со ЕУ законодавството и сеуште не е донесен новиот Закон➤ Конфликти на интереси при вршењето на контролата на квалитет кај Институтот➤ Не постои градација на дисциплинските мерки на Институтот

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Еден од главните приоритети на државата се процесот на ЕУ интеграциите, и подобрување на климата за привлекување на странски инвестиции, ➤ Има потреба од зголемен квалитет на ревизиите, запазување на принципите на законитост, јавност и транспарентност ➤ 	
---	--

5. Стратешки приоритети во период 2023 - 2025 година

По извршените системски анализи на Стручната служба на Советот, во рамките на овој Стратешки план, кој е едноставен, разбирлив и методолошки детерминиран, се предлагаат следните стратешки приоритети како одговор на клучните предизвици со кои се соочува Советот и тоа следните:

5.1. Усогласување на Законот за ревизија (*Lex specialis*) со ЕУ директивата и регулативата за ревизија

Советот од своето формирање до денес континуирано се стреми кон доследно остварување на законските надлежности кои му се дадени согласно Законот за ревизија. Во текот на 2022 година се очекува да биде донесен новиот Закон за ревизија кој е изготвен врз основа на усогласување со Директивата (2014/56/ЕУ) и Регулативата на ЕУ (Бр. 537/2014) за ревизија, со што не само што ќе се постигне хармонизација на нашето национално законодавство со законодавството за ревизија на Европската Унија, туку и ќе се постигне унапредување на ревизорската професија како и надзор над ревизијата од страна на Советот како регулатор на комерцијалната ревизија.

Врз основа на искуствата кои произлегуваат од повеќе работни посети на околните земји членки на ЕУ, неопходно беше да се изготви нов предлог Закон за ревизија кој ќе содржи повеќе суштински измени пред се во насока на разграничување на надлежностите на Институтот како Коморско здружение на комерцијалните ревизори и Советот како регулатор на комерцијалната ревизија, начинот на финансирање на Советот како правно лице, пренос на системот на контролата на квалитет кај правните лица од јавен интерес.

Од големо значење е да се воспостави усогласување на новиот предлог Закон за ревизија и Закон за трговски друштва (lex specialist) во однос на дефиницијата за “правни лица од јавен интерес”, бидејќи повторно ќе постои конфузност кои регистрирани правни лица се правни лица од јавен интерес.

Што се однесува до воспоставување на систем за контрола на квалитет на правни лица од јавен интерес, новиот предлог Закон за ревизија ќе претставува основа за донесување на подзаконски акти со кои ќе биде уредена методологијата за надзор (контрола на квалитет), процесот на вработување на контролорите, процесот на избор на ангажман кој ќе биде предмет на контрола на квалитет, континуирано професионално усовршување на контролорите кои ја спроведуваат контролата на квалитетот, како и останатите вработени во стручната служба на Советот, нивната независност и сл.

Постоечкиот Закон за ревизија е надлежноста за контрола на квалитет ја делегира кај Институтот што не е врска пракса. Ова е од суштинско значење бидејќи контролата на квалитет е основа за постигнување конзистентен висок квалитет на ревизии и доверба на јавноста, а индиректно влијае и врз јакнење на довербата на ревизорите.

Надлежноста за истражување и санкционирање после лиценцирањето е втора задолжителна функција на Советот, а во постоечкиот Закон за ревизија надзорните и истражните надлежности се зависни последователно од работата на Институтот што е во спротивниост со законодавството на ЕУ. Со донесување на нов Закон за ревизија истите мора да бидат усогласени согласно европското законодавство за ревизија.

Законот за ревизија треба да претрпи и измени во однос на дисциплинските мерки во делот на нивната градацијата.

Неопходно е законско допрецизирање на видот на дисциплинските мерки според сторениот дисциплински престап, со што би се избегнало мерките да се изрекуваат врз основа на дискреционо право на Институтот, односно на Советот. Со ваквото законско решение Советот цени дека секоја изречена дисциплинска мерка ќе биде соодветна на сторениот дисциплински престап.

Советот ќе се залага за допрецизирање на постапките во соодветните закони кои се однесуваат на ревизијата, како и обезбедување на двостепеност на истите.

Наведените измени во регулативата од една страна ќе значат исполнување на обврските што Република Северна Македонија ги има во однос на имплементирање на одредбите од Директивата во националното законодавство, а од друга страна со тоа ревизорскиот систем во државата ќе се постави на ниво

компатибилно со нивото на ревизорскиот систем во земјите - членки на Унијата, цел кон која се стреми и нашата држава.

Советот како една од најзаинтересираните страни активно ќе учествува во финализирање на новиот Закон за ревизија што ќе обезбеди усогласување со директивите на ЕУ. Со новиот Закон ќе се постигне:

- Прецизирање на системот за ревизија во РСМ, преку конкретно дефинирање на правата и обврските на сите инволвирани во системот. (физички и правни лица кои вршат работи на ревизија, субјекти на ревизија, Институтот, Советот и инволвирани државни институции)
- Дефинирање на правни лица од јавен интерес преку нивно јасно дефинирање и избегнување на појавата на нивно лоцирање преку други закони;
- Овозможување на законски механизми и права за надзор на ревизијата од страна на Советот, односно вршење на контрола на квалитет на ревизорските услуги односно воспоставување на јасни критериуми за спроведување на ревизиите, утврдување на методологија за спроведување на ревизија, зајакнување на квалитетот на ревизиите, воспоставување на системи за надзор и контрола на спроведените ревизии и мерење на степенот на почитување на меѓународните стандарди.
- Проширување на надлежностите на Советот во однос на доставување на ревидирани годишни извештаи.
- Допрецизирање на управните постапки кои се однесуваат на ревизија
- Следење на примената на одредбите од Законот за ревизија и прописите донесени врз основа на него и предлагање на соодветни изменувања и дополнувања на истите.

5.2. Унапредување и развој на ревизорската професија преку воспоставување на систем на контрола на примена на стандардите за ревизија

- Унапредување на методологијата и алатките за спроведување на контролата на квалитет на ревизорските услуги (согласно со методот на ревизорски пристап заснован на ризик)
- Пропишување, воведување и контрола на исполнувањето на минималните барања на условите дефинирани со меѓународните стандарди за ревизија

- Дефинирање на критериумите за надзор на ревизиите кои се применуваат кај правните лица од јавен интерес;
- Интензивирање на активностите за намалување на можните ризици при вршењето на ревизијата
- Идентификација на тесни грла при примена на Законот за ревизија
- Развој на апликативни решенија кои ќе овозможат поефикасна работа на Советот и ќе претставуваат вредни алатки при вршењето на контролите на квалитет;

5.3. Унапредување на институционалната соработка на национално и меѓународно ниво

- Интензивирање на активностите за реализација на апликацијата на Советот за полноправно членство во IFIAR (Меѓународен Форум на Независни Регулатори на Ревизијата)
- Воспоставување на стратешко партнерство со регулаторните тела на ревизија од Регионот со истите од земјите членки на ЕУ
- Активно учество во IPAII, IPA III, TAIEX, TWINNING и TWINNING LIGHT, други грант програми на Европската Унија и на останатите донатори и програми, со цел унапредување на ревизорскиот систем
- Организација на студиски посети и континуирани едукации на вработените во Стручните служби во Регулаторните тела
- Разни видови на техничка експертиза и финансиска поддршка на Регулаторните тела од регионот, во разни видови области (оддржлив систем за финансирање на активностите на регулаторните тела и др.)
- Координација на идните проектни активности финансирани од ЦФРР Виена со оние од ЕУ Фондови
- Соработка со други државни и јавни институции во РСМ за прашања од заеднички интерес
- Учество во заеднички проекти со институции од земјата, регионот и од Европската унија

- Придонес на Советот кон остварувањето на приоритетите за пристапување кон ЕУ, опфтен во системот на мониторинг и евалуација за ЕУ интеграциите

5.4. Институционално зајакнување на Советот

- Кадровско зајакнување на Стручната служба на Советот
- Реализација на годишниот план за Обуки на вработените
- Воведување на современи информатички технологии за вршење на работните задачи
- Развој на капацитети на персоналот за подготовка на проекти за учество во IPAII, IPA III, TAIEX, TWINNING и TWINNING LIGHT, други грант програми на Европската Унија и на останатите донатори и програми.
- Учества на работилници, семинари и конференции поврзани со контролата на квалитетот на работењето на друштвата за ревизија и на овластените ревизори – трговци поединци;
- Студиски посети кај странските регулаторни органи, тела и институции од областа на ревизијата заради размена на практични знаења, искуства и вештини со лицата од Советот

6. Институционална Соработка

Унапредување на институционалната соработка на национално и меѓународно ниво:

- Соработка со државни и јавни институции во РСМ за прашања од заеднички интерес;
- Меѓуинституционална соработка на Советот со:
 - Соработка со Институтот на овластени ревизори на Република Северна Македонија;
 - Народна Банка на РСМ;
 - Агенција за супервизија на осигурување;
 - Комисија за хартии од вредност;

-Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување на Република Северна Македонија;

- Стопански комори (Бизнис заедница);
 - Министерство за финансии на РСМ;
 - Влада на РСМ;
 - Секретаријат за европски прашања;
- Меѓународна соработка на Советот со:
 - Европска комисија во Брисел (Со Секретаријати за проширување и регионална соработка и Секретаријат за финансии) и со Европска делегација во Скопје, преку активно користење на претпристапни програми наменети за РСМ (TAIEХ, IPA III, TWINNING и TWINNING LIGHT);
 - Канцеларија на Светска Банка во Скопје и ЦФФР во Виена;
 - Американска агенција за меѓународен развој (USAID).
 - Интензивирање на активностите за реализација на апликацијата на Советот за полноправно членство во IFIAR (Меѓународен Форум на Независни Регулатори на Ревизијата).
 - Придонес на Советот кон остварувањето на приоритетите за пристапување кон ЕУ, опфатен во системот на мониторинг и евалуација за ЕУ интеграциите

7. Следење и оценка на Стратешкиот план

За успешно и доследно спроведување на Стратешкиот план потребно е да се спроведе соодветен мониторинг во периодот кој го покрива овој документ, како и оценка на постигнувањата од секоја година. Врз основа на овој стратешки план ќе се креираат годишни програми кои ќе бидат предмет на мониторинг. Оценката на остварувањето на зацртаните цели ќе се врши двапати годишно, со поднесување на извештаи, кои ќе содржат информации за прогресот и успехот на имплементација, како и заклучоци и препораки во функција на ефективно и ефикасно спроведување на планот. За следење на активностите ќе се утврдат индикатори преку кои ќе се мери степенот на остварување на приоритети и целите, во рамки на деталниот план на активности кој што ќе биде подготвен. Наведените активности е потребно да бидат во согласност со активностите на Скрининг процесот на Секретаријатот за европски прашања при Влада на РСМ и представниците на Европската комисија, а со цел оптимализација и координација на активностите.

Во своето работење Советот ќе продолжи да го применува концептот на општествена одговорност како збир на сите економски, правни и етички очекувања од заедницата со цел постигнување повисоки заеднички и општествени цели.

**Претседател на Советот,
Александар Наумоски**

